

Lathund för registrering av DNA-prover av järv

DNA-inventering av järv i Norrbottens län 2023/24

I samverkan med länets samebyar inventerar Länsstyrelsen i Norrbotten under vintern 2023/24 (1 oktober 2023–15 maj 2024) järvstammen genom att samla in enbart DNA-prover.

Detta är en lathund för hur proverna ska samlas in för dig som är medlem i en sameby och vill medverka i DNA-insamlingen.

Tveka inte för att höra av dig om du funderar över något. Kontakta din inventeringssamordnare i samebyn, fältansvarig naturbevakare eller inventeringsansvarig för stora rovdjur vid Länsstyrelsen i Norrbotten.

Alexander Winiger
072-208 79 66
alexander.winiger@lansstyrelsen.se
Industrivägen 12, Jokkmokk

Varför genomförs DNA-inventeringen av järv?

Den ordinarie lyeinventering av järv har under flera år varit svårt att verkställa i Norrbottens län, främst på grund av försvårande väderförhållanden mestadels i fjällvärlden.

Under de senaste tio åren har DNA-inventeringen samtidigt utvecklats till en väldigt robust metod som är mindre känslig för ogynnsam väderlek. Det går tyvärr inte att i en handomvändning att byta ett inventeringssystem från ett år till det nästa.

Därför genomförs DNA-inventeringen 2023/24 för att testa:

- Fältarbetet med DNA-insamling i full skala
- Samverkan med samebyarna
- Registrering av inventeringsförhållanden

För fynd av järvindivider genom DNA-prover kommer en viss ersättning utgå till insamlaren.

Om DNA

Biologiskt material såsom spillning eller sekret innehåller information om individ, kön och till viss del släktskap.

Ju fler DNA-prover som samlas in och desto bättre inventeringsområdet är genomsökt, allt högre blir säkerheten av inventeringsresultatet. Efter som man bör utgå ifrån att det

Järvspillning

Järvsekret

är svårt att hitta precis alla järvindivider, räknar forskare det antal järvar som inte har hittats genom att använda så kallade fångst-återfångst-modeller.

Det är endast aktuellt med att samla in spillning och sekret under DNA-inventeringen i år.

Provregistrering

För att registrera ett DNA-prov av järv används appen **Skandobs** som du behöver ladda ner på din mobiltelefon. Gör det gärna i god tid så att du hinner bekanta dig med appen. **Bland annat är viktigt att du laddar ner kartor innan du beger dig ut i fält så att den fungerar optimalt när du är offline.**

När du hittar en spillning eller sekret som du bedömer är från järv gör du så här:

1. Ta fram ett provrör och lägg det bredvid spillningen eller sekretet så att SEP-streckkoden är väl synlig.
2. Ta fram din mobiltelefon och starta appen Skandobs.
3. Följ flödet i appen enligt beskrivningen på följande sidor.

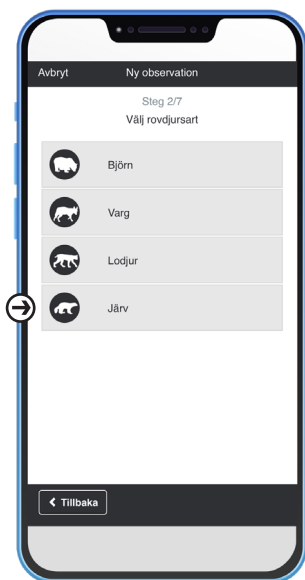
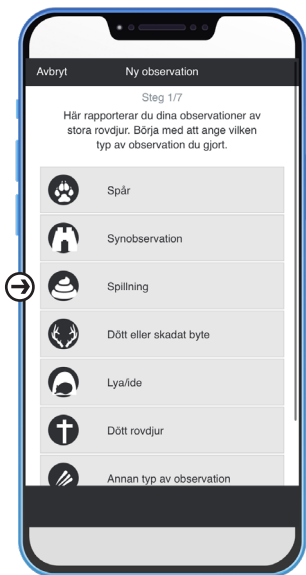
Guide till Skandobs och registrering av fynd

Har du hittat spillning/sekret som du bedömer är från järv? Då är det viktigt att först registrera provet med Skandobs-appen innan du plockar upp det.

Se till att dina personuppgifter är inlämnade till Länsstyrelsen i Norrbotten. Kontakta oss om du är osäker. För varje hittad individ utgår en ersättning.

Följ pilarna för att hitta rätt i flödet och för att ange den information som krävs för att få observationen godkänd.

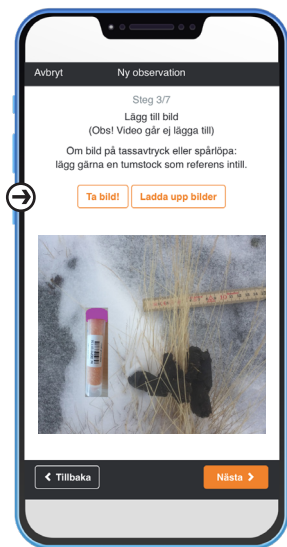
Att tänka på när du fotograferar

Lägg provrör med SEP-kod väl synligt
brevid spillning/sekret innan du tar
bilden.

Ta en så skarp bild som möjligt med
hjälp av mobiltelefonens
kamerafokus. SEP-kod tillsammans
med fynd ska synas tydligt.

Prover som inte är korrekt registrera-
de kommer inte att analyseras.

I nästa steg ska ange platsen du
gjorde fyndet. Se till att ha laddat ner
kartor i förväg och aktiverat platsdel-
ning med Skandobs.

Fyll i uppgifter

Ange gärna så många detaljer du bara kan.

Glöm inte att ange SEP-koden för det aktuella provröret i textrutan längs ner!

Du väljer själv om du vill att ditt namn ska synas publikt i samband med observationen.

I nästa steg ska du ange dina kontaktuppgifter och godkänna användarvillkoren.

Steg 5/7
Observationsdata

Hur många djur var det?
1

Datum
2023-09-05

Tidpunkt
11:53

Välj källa
Svenska Jägareförbundets löpande rapporter ▼

☒ Jag vill att min observation endast visas för SNO/Länstyrelsen

☐ Jag samtycker till att mitt namn visas i Skandobs (som observatör)

Beskriv gärna din observation:
Skriv in SEP-kod, ex: SEP010118

← Tillbaka Nästa →

Gör så här:

1. Bakspårning gäller!
2. Samla bara prover som ligger på snö.
3. Registrera provet först med Skandobs enligt flödet ovan.
4. Efter provregistrering med bild på spillning eller sekret och provröret med SEP-koden - skär av en bit med avbränd kniv.
5. Provstorleken ska vara som en ärta. Plocka upp den med pincetten och lägg i provröret.
6. Skaka om provröret så att provet är täckt av silica.

OBS!

- Förorena ej provet varken med DNA från människor eller andra djur.
- Förvara proven som en potatis – torrt, svalt och mörkt!